

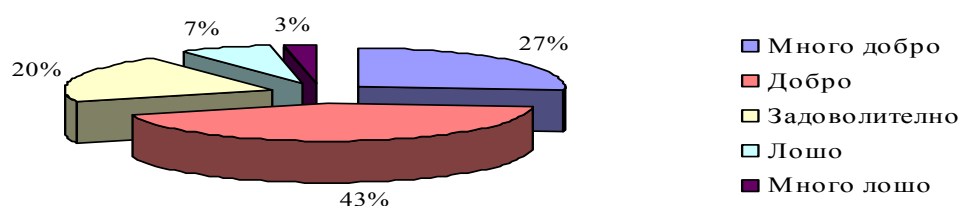
ЕВРОПЕЙСКО ЗДРАВНО ИНТЕРВЮ

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ ЗА СТОЛИЦАТА

В обхвата на изследването за област София (столица) са включени 1428 лица на възраст 15 и повече навършени години в 640 обикновени домакинства, което представлява 17 на сто от общия брой на лицата и домакинствата, попаднали в извадката за цялата страна.

Здравето е не само обективно състояние на организма, но и активно преживяване на това състояние на индивида. Със самооценката на здравето и нейното съпоставяне с обективните данни са свързани редица практически проблеми, касаещи здравните потребности и поведението на здравната система спрямо обществото и индивида.

Самооценка на здравето на столичани

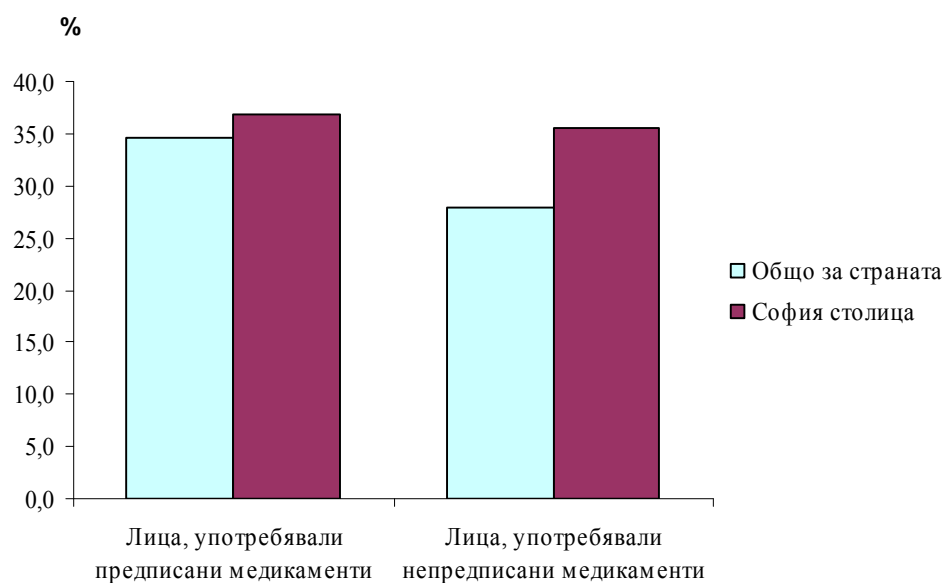

Според данните от изследването за столицата най-голям е дялът на лицата, оценяващи здравето си като **добро** – 43.2 % и много добро – 26.7 %, което показва, че по-голямата част от софиянци се самоопределят като относително здрави. Като задоволително определят здравето си 20.5 % от анкетираните, лошо – 7.1 % и много лошо едва – 2.6 на сто. Сравнението на данните за областта с тези на

Югозападния район и на страната показват, че относителният дял на лицата, определили здравето си като много добро е по-голям с 2.1 % от средния за района и с 0.1 % от този за страната. Данните са предпоставка за една добра тенденция в здравния статус на населението в столицата.

Важен фактор при оценката на здравния статус на населението е **наличието на хронични заболявания**. Относителният дял на лицата, посочили наличие на продължително (хронично) заболяване или здравен проблем е 37.1 на сто от анкетираните лица в столицата. От тях с най - разпространеното у нас продължително заболяване - високо кръвно налягане са 22.5 %. В общата картина на страната София се нарежда на 18 място по наличие на хронични заболявания сред населението, непосредствено след област Плевен. Трябва да се отбележи и това, че отговорът на този въпрос в здравното интервю е субективна оценка на анкетираните лица и няма ограничения на това дали заболяването е диагностицирано от лекар.

Употреба на медикаменти

Съществен показател за здравния статус и поведение на населението в столицата е **употребата на медикаменти** както за лечение, така и с превантивна цел, по предписание на лекар или по самоинициатива. През двете седмици, предхождащи изследването, 36.8 на сто от анкетираните лица в столицата са използвали предписани или препоръчани от лекар медикаменти (вкл. хранителни

добавки, препарати на растителна основа или витамини) . От тях всяко второ лице е взимало лекарства за регулиране на високо кръвно налягане.

Приблизително сходни са данните за страната - 34.6 % от анкетираниите са употребявали предписани от лекар медикаменти, като 60.6 % от тях също са били свързани с хипертонията.

По отношение на **употребата на непредписани лекарствени средства** в София този процент е по-висок от страната. От анкетираниите лица в столицата 35.5 % са прибегнали до използването на не препоръчани от лекар медикаменти, при 28.0 на сто за страната.

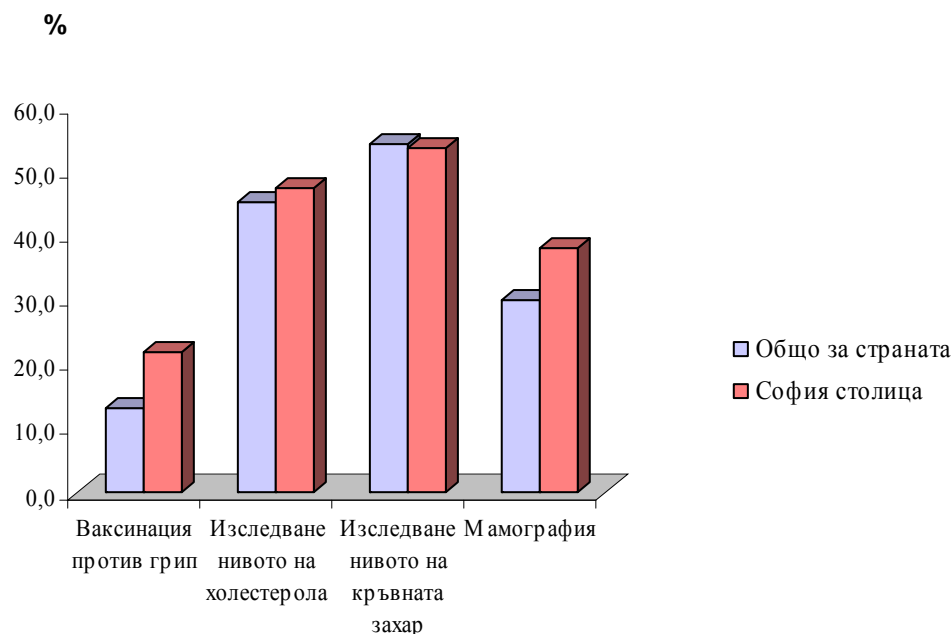
Икономическите условия могат да повлияят върху редица аспекти на условията на живот, които дават своето отражение върху здравето и здравната култура на населението. Показателно в това отношение е прилагането на **профилактични мерки**, които от своя страна са предпоставка за подобряване на здравния статус на населението.

Интерес представляват данните по отношение прилагането на противогрипните ваксини. Едва 13.0 на сто от анкетираниите лица в страната някога са се ваксинирали против грип. Най-разпространено е приложението на тази профилактична мярка в столицата – 21.7 %.

Основен дял в структурата на потреблението на хранителни продукти у нас заемат хлябът и тестените изделия. Традиционно високо е потреблението на готварска сол, което е предпоставка за увеличаване броя на сърдечно-съдовите заболявания. През последните години все по-често като профилактична мярка се наблюдава изследването на нивото на холестерола. От анкетираниите в областта всяко второ лице е провело такова изследване през разглеждания период.

Към комплекса от профилактични мерки, реализирани в столицата, трябва да отбележим и изследването на кръвната захар. От анкетираниите лица 53.5 на сто са дали положителен отговор на този въпрос. Наблюдават се съществени различия в регионален аспект по отношение извършването на мамографии. Относителният дял на жените, извършвали някога това изследване в столицата е 37.9%, при 29.7 на сто за страната. Една от причините за това е и все по-засилващата се промотивно – превантивна дейност, насочена към укрепване на здравето и предотвратяване на възможността за допускане на злокачествени заболявания.

Приложение на профилактични мерки

Изследователите приемат, че ключът към въпроса дали един човек ще бъде здрав или болен, дали ще живее дълго или ще го постигне преждевременна смърт, се крие в редица индивидуални навици като тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, зависимост от наркотици, начин на хранене, физическа активност, умение за преодоляване на стресови ситуации и други.

За целта в европейското здравно интервю бяха включени въпроси, характеризиращи здравословните навици на населението или така наречените здравни детерминанти.

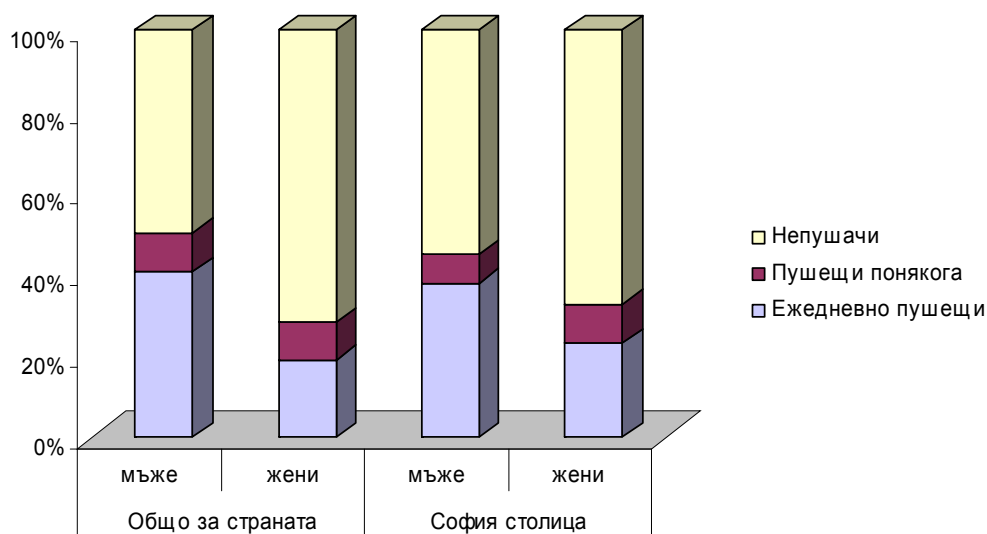
Основен проблем е **наднорменото тегло**, измервано чрез индекса на телесна маса (ИТМ), който се изчислява като отношение между теглото в килограми и квадрата на височината в метри. Лицата с наднормено тегло са тези с ИТМ по-голям или равен на 25.00. Данните от изследването показват, че най-нисък е относителният дял на лицата с наднормено тегло в Югозападния район – 45.3 %. В столицата с наднормено тегло са 43.2 на сто, като 9.5 % от тях са лицата със затлъстяване (ИТМ над 30.00). Сравнително висок е процентът на мъжете в София с ИТМ над 25.00 – 49.3 %, от които 10.8 на сто са с ИТМ над 30.00. Относителният дял на жените с наднормено тегло в столицата е 37.8 на сто. От тях 8.9 % са с ИТМ над 30.00.

Средното тегло на мъжете в областта е 80.3 кг, а на жените – 64.9 кг., което поставя София на 8 място след „най-тежките“ мъже в страната и на 17 по

отношение на жените. Средното тегло за страната е 79.3 кг за мъжете и 65.6 кг за жените. Средният ръст на мъжете в София е 178.1 см, а на жените - 164.8 см, малко над средния за страната (за мъжете – 175.2 см и за жените - 163.2 см).

Начинът на живот във висока степен определя състоянието на човешкия организъм – позитивно или негативно по отношение на здравето. За някои заболявания начинът на живот има значително по – изразено влияние.

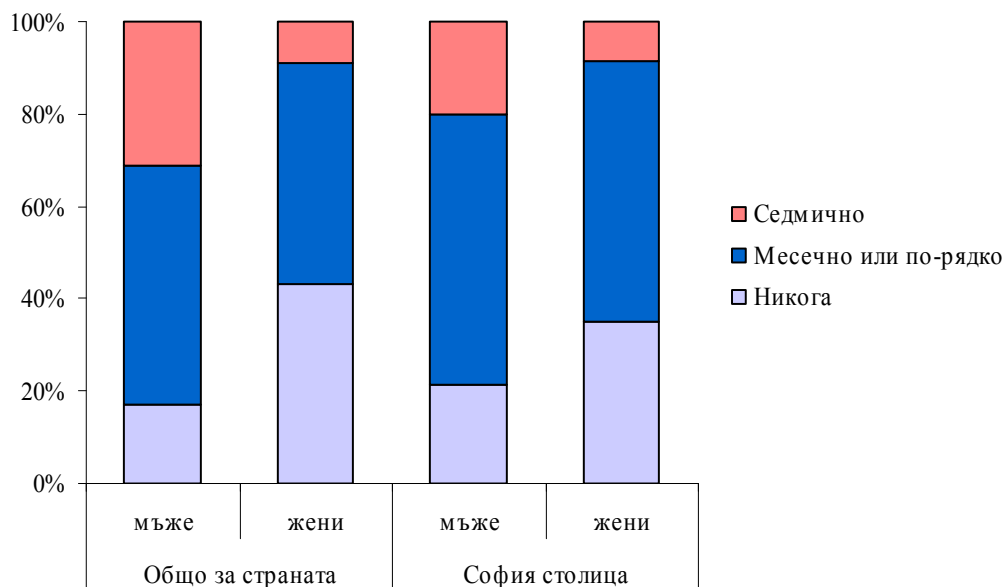
Тютюнопушене по пол

Тютюнопушенето е основен фактор за сърдечно-съдовите заболявания, разпространението на белодробни и някои онкологични заболявания. Въпреки въведените през последните години у нас ограничителни мерки по отношение на рекламата, продажбата и забраната на тютюнопушенето на определени места, броят на пушачите все още е твърде висок. В София 37.7 на сто от мъжете и 23.0 на сто от жените на възраст на 15 и повече години пушат ежедневно, докато 7.1 % от мъжете и 9.8 % от жените пушат понякога. В сравнение със страната, тук дялът на непушачите при мъжете е по-висок. В столицата 55.2 на сто от мъжете не пушат , при 49.7% мъже непушачи средно за страната. Не така стоят нещата при жените непушачи – за страната техният дял е по- голям – 71.8 %, докато в София 67.3 на сто от жените не пушат.

Друг рисков фактор по отношение на здравето е употребата на **алкохол**. Честотата на употреба на алкохол е различна при мъжете и жените. През годината, предшестваща изследването, в София всеки пети мъж и всяка 11 жена употребяват алкохол с различна честота всяка седмица. Ежедневно през 2008 г. алкохол са приемали 6.3 % от мъжете и 2.4 на сто от жените в областта.

Честота на употреба на алкохол

Сравнителната характеристика на районите по отношение на употребата на алкохол веднъж в месеца или по-рядко в национален мащаб показва най-голямо разпространение на тези лица в Югозападен район - 38.1 на сто, при 32.6% за страната. В София 33.1 на сто от участвалите в изследването мъже и 47.2 на сто от анкетираните жени употребяват алкохол веднъж в месеца или по-рядко .

Здравето е един от основните двигатели на икономическата активност и в този смисъл, изследванията в областта на здравеопазването са от изключителна важност за развитието на човешките ресурси и за повишаване на жизненото ниво на населението, а от там - за социалното и икономическото развитие на страната. Укрепването и опазването на здравето се нуждае от вниманието на всички, за да бъде превърнато в национален приоритет